

การสร้างและพัฒนาสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

นางวารุณี ชุมภูปิก ผู้วิจัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย (1) เพื่อศึกษาปัญหาสุขภาพอนามัยและการจัดการเรียน การสอน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 (2) เพื่อสร้างและพัฒนาสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 (3) เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 (4) เพื่อประเมินพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน บ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 หลังจาก เรียนรู้ด้วยสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (5) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วย (1) กลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาปัญหาสุขภาพอนามัยและการจัดการเรียนการสอน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ ได้มาโดยใช้เทคนิคการเลือกแบบสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับฉลาก จำนวน 838 คน จำแนกเป็นนักเรียน 347 คน ผู้ปกครองนักเรียน 347 คน และครู 144 คน (2) กลุ่มตัวอย่างเพื่อสร้างและพัฒนาสื่อประสม ทำการคัดเลือกโดยใช้เทคนิคการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 40 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อประสม 3 ครั้ง (3) กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดลอง ใช้สื่อประสม ทำการคัดเลือกโดยใช้เทคนิคการเลือกแบบเจาะจงจากนักเรียน จำนวน 13 คน (4) กลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ ทำการคัดเลือกโดยใช้เทคนิคการเลือก แบบเจาะจงจากนักเรียน จำนวน 13 คน (5) กลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อ สื่อประสม ทำการคัดเลือกโดยใช้เทคนิคการเลือกแบบเจาะจงจากนักเรียน จำนวน 13 คน เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย (1) แบบสอบถามเพื่อศึกษาปัญหาด้านสุขภาพอนามัย และการจัดการเรียนการสอน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 (2) สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 (3) แผนการจัดการเรียนรู้ (คู่มือการใช้สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1) (4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 (5) แบบประเมินพฤติกรรม การดูแลสุขภาพของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 (6) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยและการจัดการเรียนการสอน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99

2. ผลการพัฒนาสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ จากการทดลองใช้ 3 ครั้ง สรุปผลได้ว่า ผลการทดลองครั้งที่ 1 ได้ประสิทธิภาพเท่ากับ 77.36/76.66 ผลการทดลอง ครั้งที่ 2 ได้ประสิทธิภาพเท่ากับ 80.02/80.37 และผลการทดลองครั้งที่ 3 ได้ประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.09/80.36 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้

3. ผลการทดลองใช้สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ สรุปผลได้ว่า

3.1 ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ มีค่าเท่ากับ 86.40/81.54 ถือว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80/80

3.2 ดัชนีประสิทธิผล (E.I) ของสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ มีค่าเท่ากับ .58 แสดงว่า สื่อประสมทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 58.00

3.3 นักเรียนที่เรียนด้วยสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการประเมินพฤติกรรมกรรมการดูแลสุขภาพ พบว่า นักเรียนปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพของตนเอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27

5. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ โดยรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.71 ถือว่านักเรียนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ มาก

คำสำคัญ : การสร้างและพัฒนา, สื่อประสม, สร้างเสริมสุขภาพ

บทนำ

สื่อและเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์ สื่อเป็นตัวกลางในการสื่อสาร ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ฉะนั้นสื่อจึงมีบทบาทสำคัญ ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนทุกระดับ นอกเหนือจากตัวผู้สอน ผู้เรียนและเทคนิคต่างๆ

สำนักพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระนครเหนือ. 2557 : คำนำ) จากการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาย้อนหลัง 2 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554/2555 พบว่า สาระการเรียนรู้ที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค มีผลการประเมินต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง. (2554 : 11) และจากการศึกษาปัญหาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหาด้านสุขภาพอนามัยและการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ด้านผู้เรียนขาดความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้ ขาดความตระหนักและไม่เห็นความสำคัญของการรักษาสุขภาพอนามัย ขาดทักษะในการปฏิบัติตนเพื่อดูแลสุขภาพร่างกายอย่างถูกวิธีเกิดปัญหาด้านสุขภาพเป็นประจำ ด้านผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาดูแลใส่ใจในเรื่องของสุขภาพอนามัยในขณะที่ใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านซึ่งอาจสืบเนื่องจากหลายปัจจัย เช่น ฐานะทางบ้านยากจน บิดามารดามีความจำเป็นต้องไปทำงานรับจ้างที่อื่นนักเรียนพักอาศัยอยู่กับผู้สูงอายุซึ่งขาดความรู้ และหลักการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพอนามัยที่ถูกวิธี ขาดการปลูกฝัง และสร้างความตระหนักในการดูแลสุขภาพอนามัยใส่ใจบุตรหลาน เมื่ออยู่ที่โรงเรียนพบว่า นักเรียนมุ่งแต่ความเพลิดเพลินสนุกสนานในการเล่นมากเกินไป จนขาดความระมัดระวังในเรื่องสุขภาพอนามัยของตนเอง ส่งผลให้ร่างกายสกปรกมอมแมมและเสื้อผ้าชุ่มเหงื่อ เกิดอาการตัวเหนียวคันตามเนื้อตัว และขาดสมาธิในเวลาเรียนตามมา ในการทำกิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารเที่ยงนักเรียนขาดความตั้งใจจริงในการปฏิบัติ มักจะแปรงด้วยความเร่งรีบ ขณะแปรงปิดขมแปรงไม่ถูกวิธีทำให้ฟันไม่สะอาด ส่งผลให้เกิดโรคในช่องปากตามมา สอดคล้องกับ กระทรวงสาธารณสุข กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กองสุขภาพ. (2552 : 1 - 2) ที่พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านสุขภาพ โดยเฉพาะอาการเจ็บป่วย ซึ่งเกิดจากการมีพฤติกรรมสุขภาพไม่เหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมจิตร สุใจยา. (2549 : 3 - 4) ได้กล่าววว่า นักเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพไม่เหมาะสม เช่น การดูแลปากและฟัน การดูแลผิวหนัง ผมและผิวหนังในส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนยังยึดครูเป็นศูนย์กลาง มุ่งสอนแต่เนื้อหาตามตำราเรียน ครูสอนโดยใช้การบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังขาดสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และสื่อที่ใช้ไม่น่าสนใจ สื่อมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน สื่อบางอย่างเกิดความชำรุดเสียหาย และไม่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ วิธีการสอนของครูไม่หลากหลาย นักเรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติและมีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาในระหว่างเรียนน้อยมาก วิธีการวัดผลประเมินผลไม่หลากหลายครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้เท่าที่ควร ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนไม่สนใจในการเรียนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ขาดทักษะในการปฏิบัติตนอย่างถูกวิธี ขาดความตระหนักในการใส่ใจสุขภาพของตนเอง และที่สำคัญไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุภาพร ยะไชยศรี. (2554 : 7) พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการเตรียมสื่อการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียน จากปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องพัฒนาในหลายด้าน นักเรียนควรได้รับการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้ ได้ฝึกทักษะในการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริงจากผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องนั้นๆ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียน

ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำต้องได้รับการเอาใจใส่จากครูผู้สอนและเพื่อน นอกจากนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหลักการแนวคิดในการสร้างนวัตกรรมที่จะนำแก้ไขปัญหา พบว่าสื่อประสมเป็นนวัตกรรมที่มีความเหมาะสม เพราะเป็นสื่อที่ส่งเสริมให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจจากการใช้สื่อประกอบการเรียนที่หลากหลาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิญา ยะนะโชติ (2556 : 4) พบว่า การใช้สื่อประสมและเกมประกอบการสอนเข้าไปช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน สื่อประสมจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ จากสื่อรูปธรรม และนำไปสู่การคิดเชื่อมโยงที่เป็นนามธรรม สอดคล้องกับการวิจัยของ ปิยรัตน์ เรืองวงศ์วิทยา (2554 : 2) ที่ได้กล่าวว่า บทเรียนสื่อประสมถือว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีความเหมาะสม และสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิด การแก้ปัญหา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฝึกทักษะในการทำงานกลุ่มได้ และที่สำคัญ สมใจ โปธิ (2554 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อประสมเป็นการนำสื่อต่างๆ มาผสมผสานกันที่สอดคล้องในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มาช่วยในการเรียนรู้ของเด็กให้บรรลุจุดมุ่งหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประดิษฐ์ เจริญรัมย์ (2554 : 2) ที่กล่าวว่า สื่อประสมเป็นสื่อที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากรู้อยากเรียน

จากความสำคัญข้างต้นผู้วิจัยจึงได้สร้างและพัฒนาสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะในการเสริมสร้างสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรคในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาสุขภาพอนามัย และการจัดการเรียนการสอน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 1
2. เพื่อสร้างและพัฒนาสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 1
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้สื่อประสม การสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 1
4. เพื่อประเมินพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 1 หลังจากเรียนรู้ด้วยสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
5. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 1

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยและการจัดการเรียนการสอน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
2. สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
3. สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ช่วยให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น
4. นักเรียนที่เรียนด้วยสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
5. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 หลังจากเรียนด้วยสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริม สุขภาพ มีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเองดีขึ้นอยู่ในระดับมาก
6. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง มีความพึงพอใจ ต่อสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียน บ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 อยู่ในระดับ มาก

วิธีการดำเนินวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 2,388 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง
 - 1.2.1 กลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาปัญหาสุขภาพอนามัยและการจัดการเรียนการสอน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ จำนวน 838 คน
 - 1.2.2 กลุ่มตัวอย่างเพื่อสร้างและพัฒนาสื่อประสม จำนวน 40 คน
 - 1.2.3 กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดลองใช้สื่อประสม จำนวน 13 คน
 - 1.2.4 กลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ จำนวน 13 คน
 - 1.2.5 กลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อประสม จำนวน 13 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ประสิทธิภาพของสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

2.2.3 พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของนักเรียน

2.2.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.1 แบบสอบถามเพื่อศึกษาปัญหาด้านสุขภาพอนามัยและการจัดการเรียนการสอน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 3 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับนักเรียน ชุดที่ 2 สำหรับผู้ปกครองนักเรียน ชุดที่ 3 สำหรับครู

3.2 สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ประกอบสาระการเรียนรู้ 6 เรื่อง

3.3 แผนการจัดการเรียนรู้ (คู่มือการใช้สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1) จำนวน 8 แผน ใช้เวลาดำเนินการ 20 ชั่วโมง

3.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ

3.5 แบบประเมินพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

3.6 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

4. วิธีการทดลอง

4.1 วิเคราะห์ปัญหาที่พบในชั้นเรียน และสะท้อนปัญหาเพิ่มเติมโดยการศึกษาปัญหา ด้านสุขภาพอนามัยและการจัดการเรียนการสอน จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ตัวนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และครูผู้สอน

4.2 สร้างและพัฒนาสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยทำการทดลองใช้จากกลุ่มทดลอง จำนวน 3 ครั้ง ทำการปรับปรุง แก้ไขจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.3 ใช้สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กับโรงเรียนของผู้วิจัย โดยดำเนินการ ดังนี้

4.3.1 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre Test) จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

4.3.2 ดำเนินการสอนโดยใช้สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามแผนการจัดการเรียนรู้ (คู่มือการใช้สื่อประสม) จนครบทุกแผน

4.3.3 เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนดแล้ว ทำการทดสอบหลังเรียน (Post Test) จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ชุดเดียวกับที่ได้ทำการทดสอบก่อนเรียนไว้แล้ว โดยการสลับข้อของข้อสอบใหม่

4.4 ทำการประเมินพฤติกรรมการดูแลสุขภาพหลังจากใช้สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.5 ทำการประเมินประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างและพัฒนาสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 5 ขั้นตอน ดังนี้

5.1 การศึกษาปัญหาด้านสุขภาพอนามัย และการจัดการเรียนการสอน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตไปยังผู้บริหารโรงเรียน และครูประจำชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อขอใช้กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

5.1.2 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 3 กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

5.1.2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 347

5.1.2.2 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 347 ฉบับ

5.1.2.3 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 144 ฉบับ

ทั้งนี้ได้ขอความอนุเคราะห์จากครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เป็นสื่อกลาง ในการแจกแบบสอบถามนักเรียน และผู้ปกครองแล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ย้อนกลับ ผลปรากฏว่า ได้แบบสอบถามย้อนกลับคิดเป็นร้อยละ 100

5.2 การสร้างและพัฒนาสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูล ดังนี้

5.2.1 ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพจากกลุ่มทดลองใช้ (Try Out) ผู้วิจัย

ทำหนังสือขออนุญาตไปยังผู้บริหารโรงเรียนและขอความอนุเคราะห์ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อขอใช้กลุ่มตัวอย่างในการทดลองแบบกลุ่มเดียว แบบกลุ่มเล็ก และแบบภาคสนามกับโรงเรียนใกล้เคียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

5.2.2 ในการใช้สื่อประสม แต่ละเรื่องให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนแล้วเก็บรวบรวมคะแนนของนักเรียนเป็นรายบุคคล จนครบทั้ง 6 เรื่อง หลังสิ้นสุด การทดลองนำคะแนนของนักเรียนเป็นรายบุคคล มาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพ ของ E_1 / E_2 , E.I

5.2.3 ทดสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าอำนาจ จำแนก หาค่าความยากง่าย หาค่าความเชื่อมั่น และหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบแบบวัดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.3 การทดลองใช้สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยมีการเก็บ รวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.3.1 ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยชี้แจงหลักการและเหตุผล แจ้งจุดประสงค์ กรอบระยะเวลาและวิธีดำเนินการ ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างรับทราบรายละเอียดให้เข้าใจ

5.3.2 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บ รวบรวมข้อมูลคะแนนก่อนเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล

5.3.3 ใช้สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กับกลุ่ม ตัวอย่าง ทั้ง 6 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องจะมีการทดสอบก่อนเรียน (ปรนัย 10 ข้อ 10 คะแนน) ทดสอบระหว่างเรียน (คะแนนใบงาน, คะแนนจากการสังเกต, เป็นต้น รวม 95 คะแนน) และทดสอบหลังเรียน กับแบบทดสอบชุดเดิม (ปรนัย 10 ข้อ 10 คะแนน) ผู้วิจัยเก็บรวบรวม ข้อมูลคะแนนของนักเรียนเป็นรายบุคคลจนครบทั้ง 6 เรื่อง ทั้งนี้คะแนนที่นำไปหาประสิทธิภาพ ของกระบวนการใช้สื่อประสม ได้มาจากการนำคะแนนทดสอบระหว่างเรียนไปรวมกับคะแนน ทดสอบหลังเรียน

5.3.4 หลังสิ้นสุดการทดลอง ทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียน (Post test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนเรียน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนหลังเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล

5.4 การประเมินผลหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ เมื่อเรียนครบทั้ง 6 เรื่อง ดังนี้

5.4.1 ประเมินพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รวบรวมผลการประเมินของนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำมาวิเคราะห์ผลในภาพรวม

5.4.2 ประเมินความพึงพอใจนักเรียนที่มีต่อสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ และรวบรวมผล การประเมินของนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำมาวิเคราะห์ผลในภาพรวม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 6.1 วิเคราะห์สภาพปัญหาด้านสุขภาพอนามัยและการจัดการเรียนการสอน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ
- 6.2 หาประสิทธิภาพของสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- 6.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ค่า t - test
- 6.4 หาค่าดัชนีประสิทธิผลของสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- 6.5 วิเคราะห์ผลการประเมินพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของนักเรียนหลังจากใช้ สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา
- 6.6 วิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา

ผลการวิจัย

1. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยและการจัดการเรียนการสอน เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อจำแนกเป็นรายกลุ่มแล้วเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้ปกครองพบปัญหาด้านสุขภาพอนามัยที่เกิดกับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบปัญหาด้านสุขภาพอนามัยที่เกิดกับตัวนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าปัญหาด้านสุขภาพอนามัยและการจัดการเรียนการสอน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$)
2. ผลการพัฒนาสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยการนำไปพัฒนาและปรับปรุงจากการทดลองใช้ 3 ครั้งสรุปผลได้ ดังนี้ ผลการทดลองแบบกลุ่มเดี่ยว (1 : 1) สื่อประสมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.36 / 76.66 ผลการทดลองแบบกลุ่มเล็ก (1 : 10) สื่อประสมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.02 / 80.37 และผลการทดลองแบบภาคสนาม (1 : 100) สื่อประสมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.09 / 80.36 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80 / 80 สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้
3. ผลการทดลองใช้สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 13 คน 1 ห้องเรียน ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

3.1 ประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) ของสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จากการใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีค่าเท่ากับ $86.40 / 81.54$ ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ $80 / 80$

3.2 ดัชนีประสิทธิผล (E.I) ของสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จากการใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูง ใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีค่าเท่ากับ $.58$ แสดงว่าสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 58.00

3.3 นักเรียนที่เรียนด้วยสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

4. ผลการประเมินพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 หลังเรียนด้วยสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ พบว่า นักเรียนปฏิบัติในการดูแลสุขภาพของตนเองอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27$)

5. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.71$)

อภิปรายผล

สื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อประสม ที่พัฒนาขึ้นมีกระบวนการจัดทำเป็นระบบ และผ่านการตรวจสอบและหาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านกระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพจากการทดลองแบบกลุ่มเดี่ยว ทดลองแบบกลุ่มเล็ก และทดลองแบบภาคสนาม สื่อประสมช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และได้ค้นพบวิธีการเรียน ในสิ่งที่ต้องการด้วยตัวเองมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของ จริยา เหนียนเฉลย (2549 : 171) ที่กล่าวว่า สื่อประสมเป็นการใช้สื่อการสอนมากกว่า 2 ชนิด ขึ้นไปมาจัดกิจกรรม การเรียนให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องในเวลาเดียวกัน สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อหาความสนใจ ในขณะที่สื่ออีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา และสื่ออีกชนิดอาจใช้เพื่อก่อให้เกิด ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง การใช้สื่อประสมจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากประสาทสัมผัสที่ผสมผสาน กันได้ค้นพบวิธีการที่จะเรียนในสิ่งที่ต้องการได้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ปิยะรัตน์ เรื่องวงศวิทยา (2554 : 116-118) พบว่า บทเรียนสื่อประสม สาระที่ 1

การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.77/85.24 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ เกรียงไกร เจริญพงศ์ (2542 : 69) พบว่า ชุดการสอนแบบสื่อประสมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ส่วนดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ .52 สอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของ ประดิษฐ์ เจริญรัมย์ (2554 :) พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดสื่อประสมมีค่าเท่ากับ 0.5401 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถ มีการสำรวจ ตรวจสอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้สอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของ รจนา แสงวิจิตร (2550 : 29) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นการตรวจสอบความสามารถของสมรรถภาพทางสมองของบุคคลว่าเรียนแล้วรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถด้านใดมากน้อยเท่าใด เช่น พฤติกรรมด้านการจำความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่ามากน้อยอยู่ในระดับใด นั่นคือการวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของนักเรียนในด้านพุทธิพิสัย ที่เป็นการวัด 2 องค์ประกอบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะของวิชา สอดคล้องกับผลการวิจัยของเกรียงไกร เจริญพงศ์ (2542 : 68) พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบสื่อประสมมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมใจ โปธิ (2554 : 89-91) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดสื่อประสมที่พัฒนาตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ กับการเรียนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดสื่อประสมมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคะแนนเฉลี่ยทักษะการใช้ภาษาไทยด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การที่นักเรียนมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะการปฏิบัติผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ จึงทำให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะมีการนำไปปฏิบัติตามในการใช้ชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับแนวคิดของ มยุรี นิรัตธรา. (2539 : 30) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพเป็นกิจกรรมที่บุคคลเชื่อว่าถ้าตนปฏิบัติพฤติกรรมนั้นแล้วตนเองต้องมีสุขภาพดี และได้ลงมือกระทำมีการดำเนินกิจกรรมหรือมีพฤติกรรมสำคัญอันประกอบไปด้วยกิจกรรมซึ่งยกระดับสุขภาพของบุคคลให้สูงขึ้น และมีความสุข เกิดกิจกรรมที่ถูกต้องหรือสูงสุดของบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อสื่อประสม เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้เรียนเกิดความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติที่เป็นไปตามความคาดหวังที่จะทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเสรีภาพในการเรียนของผู้เรียน และได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย และจิตใจของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของ แอบเปิลไวท์ (Appelwhite. 1965 : 6) ซึ่งได้กล่าวว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคล

ในการปฏิบัติงานซึ่งมีความหมายกว้างรวมไปถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้วยการมีความสุขที่ได้ทำงานร่วมกับคนอื่นที่เข้ากันได้ทัศนคติที่ดีต่องานด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของปิยรัตน์ เรื่องวงศ์วิทยา (2556 : 122) รายงานการพัฒนาบทเรียนสื่อประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเกิดจากบรรยากาศการสอนของครูเป็นกันเอง นักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนสนุกสนานไม่เครียดกับการเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม เป็นการใช้สื่อหลายชนิดที่ได้ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ตามกรอบเวลาที่กำหนดไว้เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเกิดความต่อเนื่องโดยไม่เสียเวลา ครูควรมีการเตรียมสื่อประสมเพื่อให้สะดวกในการหยิบจับมาใช้ได้ทันทุกที่ โดยการจัดระบบชุดสื่อประสม เตรียมสื่อให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และเรียงลำดับการใช้ก่อนหลังไว้ล่วงหน้า

1.2 ขณะที่นักเรียนใช้สื่อประสม ครูต้องคอยดูแลให้ความช่วยเหลือ ควบคุมเวลา และพฤติกรรมของนักเรียน โดยการใช้คำพูดกระตุ้นเตือน เป็นที่ปรึกษาใกล้ชิดกับนักเรียน เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

1.3 ในบางครั้งกิจกรรมการเรียนอาจเกิดปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนเสร็จไม่ทันเวลาที่กำหนด จึงควรมีการยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม เช่น การทำใบงาน การจดบันทึกความรู้ แต่ทั้งนี้ครูต้องกำหนดกรอบเวลาที่ชัดเจนในการส่งชิ้นงาน เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ

1.4 ครูต้องคอยสังเกตพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิด ถ้าพบว่านักเรียนคนใดมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ต้องแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลในทันที เช่น อบรม ตักเตือน เป็นรายบุคคล

1.5 ในกรณีที่นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ความสามารถแตกต่างกัน ทำให้เป็นปัญหาด้านการเรียนรู้ เช่น นักเรียนบางคนอ่านแล้วไม่เข้าใจเนื้อหาของเรื่องที่เรียน ดังนั้นครูต้องมีการกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ไว้สำหรับสอนเสริมในเรื่องที่ยากแก่การเข้าใจ ในรูปแบบสอนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อประสม กับรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้สื่อหรือวิธีการอื่นๆ เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.1 ควรมีการพัฒนาแบบการสอนโดยใช้สื่อประสม ในกลุ่มสาระอื่นๆ เช่น ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551.
- กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551.
- กระทรวงสาธารณสุข กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กองสุขภาพ. **10 แนวทางสร้างเสริมสุขภาพ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามสุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการ.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.
- กัลยา พันปี. **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้รูปแบบ ชิปปา (CIPPA MODEL) และรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT).** วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2551.
- กิดานันท์ มะลิตอง. **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- _____. **เทคโนโลยีการศึกษาแผนนวัตกรรม พิมพ์ครั้งที่ 2** กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์. 2548.
- กฤติกา จันทร์หอม. **พฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของนายทหารประทวนในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. **จิตวิทยาการศึกษา.** กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, 2530.
- กองมณี สุรวงษ์สิน. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข.** วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2551.
- เกรียงไกร เจริญพงษ์. **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของพลทหารในกองพันทหารขนส่งซ่อมบำรุงเครื่องบินทหารบก จังหวัดลพบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.
- งานวิชาการ โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง. **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2555.** หนองบัวลำภู : ฝ่าย, 2555.
- จริยา เหนียนเฉลย. **เทคโนโลยีการศึกษา.** กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด, 2549.
- ชลาทิพย์ หลีจ้วน. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2549.
- ปิรรัตน์ เรืองวงศ์วิทยา. **รายงานการพัฒนาบทเรียนสื่อประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.** โรงเรียนชุมชนบ้านบึงแก้ว. สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2, 2554.
- ประดิษฐ์ เจริญรัมย์. **การพัฒนาชุดสื่อประสมที่เรียนรู้ด้วยตนเองเครื่องดนตรีพิณ**

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.
- มยุรี นิรัตธรา. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.
- ยุภาพร ยะไชยศรี. สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม. ดุษฎีนิพนธ์ ค.ม. สาขาหลักสูตรและการสอนมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. มหาสารคาม : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553
- รจนา แสงวิจิตร. การพัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์ ระดับช่วงชั้นที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. วิทยานิพนธ์กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2549.
- โรงเรียนบ้านโนนสูงใหม่วังทอง. สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2555. หนองบัวลำภู : เอกสารอัดสำเนา, 2556.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. สารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2556. หนองบัวลำภู, 2556.
- สำนักพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระนครเหนือ. เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง สื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระนครเหนือ, 2557.
- สมจิตร สุใจยา. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตแบบมีส่วนร่วมเรื่อง สุขอนามัยส่วนบุคคลเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549
- สมใจ โปธิ. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และทักษะการใช้ภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกดที่ไม่ตรงตามมาตรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดสื่อประสมที่พัฒนาตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์กับการเรียนตามคู่มือครู. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.
- สมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 1) และ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2554. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดเจริญรัฐการพิมพ์, 2555.
- อภิญา ยะนะโชติ. การเปรียบเทียบความรู้เชิงจำนวน การคิดวิเคราะห์ เจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปาโดยการใช้อุปกรณ์ และเกมประกอบการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. รายงานการศึกษานิพนธ์ปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2556.
- อรนุช เพชรชื่น. เทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษาระดับประถมศึกษา. ชลบุรี : ภาควิชา

หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน,
2527.

- Abdulghani. Badria. **An Inquiry into The Effects of Cooperative Learning on Critical Thinking and Achievement in the Arabic Language by Female High School Students in the United Arab Emirates.** Dissertations Abstracts International. 64 (12) : 4331 - A ; June, 2004.
- Applewhite. Phillip B. **Organizationl Behavior.** Englewood Cliffs. N.J : Prentice – Hall, 1965.
- Armstrong Jocelyn. **Exploring The Effects of Individual Dramatherapy With a Child Diagnosed With Learning. Disabililies : A Case Student.** Masters Abstract International. 41 (04) : 884 ; August, 2003.
- Beck - Jones. **The Effect of Cross – Training and Role Assignment in Cooperative Learning Groups on Task Performance. Knowledge of Accounting Concepts. Teamwork Behavior. And Acquisition of Interpositional Knowledge.** Dissertations Abstracts International. 64 (07) : 2378 - A ; January, 2003.
- Cronbach. **Essentials of Psychological Testing.** New York : Harperand Row, 1970.
- Good Carter V. **Dictionary of Education.** New York : McGraw – Hill, 1973.
- Lee Dedoran B. **Assessing and Describing Sixth - grad Students’ use of Number Sense to Demonstrate an Understanding of Mathematics Concepts.** Dissertation Abstracts International, 52 (8) : 2886 - A ; February, 1993.
- Pender N. J. **Environment.** New York : McGraw–Hill, 1970.
- _____. **Health Promotion in Nursing Practice.** Appleton Century - Crofts. Norwalk, 1982.
- _____. **Norwalk.** Pender Nola J. **Health promotion in Nursing Practice.** 2 ed. East Norwalle: Appleton - Century – Crofts, 1987.
- PhilPotts Alison Elaine. **The Effects of Interactive Multimedia in Geographic Enducation for Dyslexic Student.** Dissertations Abstracts International. 62 (3) : 1158-A ; September, 2001.